

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
25 Şubat 2021

Tarih : .....

Sayı : 29729

41832

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. (25/02/2021)

Saygılarımla

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Bugün 37 sivil toplum kuruluşu, Türkiye'nin Paris Anlaşması'nı onaylaması için TBMM'ye iletilmek üzere change.org adresi üzerinden bir imza kampanyası başlatmıştır. Sivil toplum kuruluşları, kampanyanın gerekçesini şu şekilde ifade etmiştir:

“Türkiye, iklim değişikliğini durdurmak için tüm ülkeleri bir araya getiren Paris Anlaşması'nı 2016 yılında imzaladı. Ancak, aradan beş yıl geçmesine rağmen Paris Anlaşması TBMM'de gündeme getirilip onaylanmadı.

İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne taraf 197 ülkeden 191'i Paris Anlaşması'nı imzaladı ve onayladı. Onaylama sürecini tamamlamayan 6 ülke kaldı. Eritre, İran, Irak, Libya, Yemen ve Türkiye... Dünyanın geri kalanı ise iklim politikaları açısından daha iddialı bir döneme girdi. Avrupa Birliği 2030 yılına kadar emisyonlarını yüzde 55 azaltmayı ve 2050 yılına kadar da karbon nötr olmayı hedefliyor. Çin, 2060 için karbon nötr olma hedefini; Japonya, Güney Kore, Güney Afrika ve Kanada ise sıfır emisyon planlarını açıkladı. ABD ise Paris Anlaşması'na geri döndü. Karbonsuz yeni bir düzen kuruluyor ve Türkiye bu düzenin dışında kalıyor.

Sanayi Devrimi öncesine kıyasla dünyanın ortalama yüzey sıcaklığındaki artış 1,2 dereceyi buldu. İklim krizinin etkilerini her geçen gün daha fazla hissediyoruz; kurak geçen kışlar, şehirleri vuran dolular, sıcak hava dalgaları, sellerin yıkıcı etkilerini yaşıyoruz. Paris Anlaşması'nın asıl hedefi olan sıcaklık artışını 1,5 derecenin altında tutmak için fazla zamanımız kalmadı. Bunun için önümüzdeki 10 yılda emisyonların yaklaşık yarı yarıya azalması gerekiyor. En çok seragazi emisyonu üreten 20 ülkeden biri olan Türkiye'nin de hemen harekete geçmesi gerek.

İklim krizini önlemenin formülü biliniyor. Petrol, kömür ve doğalgaz kullanımını hızla en aza indirmek ve 2050 yılına gelmeden sıfırlamak; deniz, orman gibi karbon yutaklarını korumak ve iyileştirmek. Türkiye petrol ve doğalgazda zaten dışa bağımlı, tükettiği kömürün de yüzde 60'ını ithal ediyor. Yerli kömür ise hem kalitesiz hem de hava ve su kirliliğine yol açıyor. Öte yandan Türkiye'nin enerji verimliliği ve yenilenebilir kaynaklarla ekonomik ve çevresel bir dönüşüm başlatması mümkün. Enerjiyi daha tasarruflu ve verimli kullanmak, rüzgâr, güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını önceliklendirmek hem iklimi hem de Türkiye'nin ekonomisini korur.

Bilimsel çalışmalar Türkiye'nin iklim krizinden en çok etkilenecek ülkelerden biri olduğunu gösteriyor. Tanıklık ettiğimiz sıcak hava dalgaları, sel baskınları, şiddetli yağışlar ve kuraklıklar yaklaşan felaketin ilk uyarıları. Bu felaketi önlemenin ve iklim krizinden çıkmanın yolu, bir an önce harekete geçerek Paris Anlaşması'nı onaylamaktan ve küresel iklim hareketinin bir parçası olmaktan geçiyor. Bu yüzden de Türkiye daha fazla beklemeden Paris Anlaşması'nı onaylamalı ve iklim krizini durdurma konusunda ilk adımı atmalı.”

Antalya Ekoloji Meclisi, Ayvalık Tabiat Platformu, Bartın Platformu, Bergama Çevre Platformu, Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği, Bursa'ya Temiz Hava, ÇETKO-Adana, ÇYDD Oktay İkinci Çevre Birimi, Doğa Derneği, Doğa Koruma Merkezi, Doğader, Ege Çevre ve Kültür Platformu (EGEÇEP), Ekoloji Birliği, Ekosfer, Fridays For Future Türkiye, Fridays For Future Bursa, Foça Forum, Greenpeace Akdeniz, İDA Dayanışma Derneği, İklim Değişikliği Politika ve Araştırma Derneği, Kadın Balıkçılar Derneği, Karaburun Kent Konseyi, Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği, Kazdağları Kardeşliği, Koza Dağcılık Kültür Sanat ve Spor Kulübü, Nilüfer Kent Konseyi Gençlik Meclisi, Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği (SEFİA), TEMA Vakfı, TOHUM Eğitim, Kültür, Doğa Derneği, Validebağ Gönüllüleri, WWF-Türkiye, Yerel - Yerel İzleme Araştırma

41882

ve Uygulamalar Derneği, Yeşil Düşünce Derneği, Yeşil Gelecek Derneği, Yokoluş İsyanı, Youth For Climate Turkey (İklim İçin Gençlik), Yuva Derneği... Çevre ile ilgili çalışmalar yürüten bu 37 sivil toplum kuruluşu, toplanan imzaları TBMM Başkanlığı'na teslim edecektir.

Ekoloji Birliği Eř Sözcüsü Süheyla Doğan: "Türkiye bir an önce Paris Anlaşmasını onaylamalı ve en kısa sürede de karbon nötr bir ülke olmalı. Bu amaca ulaşmak için de hedeflerini belirleyerek, bu hedeflere ulaşılmasını sağlayacak somut adımları atmalıdır. Paris Anlaşması'nı sürecin ilk adımı olarak kabul ediyoruz."

Ekosfer Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Özgür Gürbüz: "Karbonsuz yeni bir düzen kuruluyor ve Türkiye bu düzenin dışında kalıyor. En çok seragazı emisyonu üreten 20 ülkeden biri olan Türkiye'nin de hemen harekete geçmesi gerek. Kimse Türkiye'den tek başına dünyayı kurtarmasını beklemiyor ama evinin önünü süpürmesini istiyor. Türkiye petrol ve doğalgazda zaten dışa bağımlı, tükettiği kömürün de yüzde 60'ı ithal. Dolayısıyla, fosil yakıtlardan kademeli bir şekilde çıkıp yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine geçmek zaten her açıdan Türkiye'nin lehine."

Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği (SEFİA) Direktörü Bengisu Özenç: "Düşük karbonlu ekonomiye geçiş stratejileri bugün ülkelerin yalnızca sanayilerini değil, dış politikalarını da şekillendiriyor. Net-sıfır emisyonla ulaşma hedefi 29 ülkede kanunlaşmış ya da politika dokümanlarına yerleşmiş durumda. 98 ülke ise bu yönde hedef almayı tartışıyor. Uluslararası ilişkiler söz konusu hedefler üzerinden yeniden tanımlanırken, Türkiye maalesef bu gruplar arasında yer almıyor. Açıkça belirlenmiş bir "yeşil kalkınma" stratejisi bulunmayan Türkiye'nin, kendisini bu küresel gündemin bir parçası haline getirebilmesi için ilk adım Paris Anlaşması'nın onaylanması. Bu konuda daha fazla vakit kaybedilmemesi gerekiyor."

TEMA Vakfı Çevre Politikaları ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Ceren Pınar Gayretli: "23 Şubat 2021 tarihinde Güney Sudan'ın da anlaşmaya taraf olması ile Türkiye, Paris Anlaşmasını onaylayarak yürürlüğe koymayan 6 ülkeden biri oldu. Türkiye'nin sera gazı azaltım taahhütlerini iyileştirmesi ve sözleşmeye taraf olan diğer 191 ülke gibi Paris İklim Anlaşması'nı onaylayarak yürürlüğe koyması gerekiyor. Türkiye, Paris Anlaşmasını onaylamamaya devam ettiği takdirde, geleceğin siyasetinin, ticaretinin ve ekonomisinin çerçevesini çizen ülkelerin dışında kalacak, yön veren değil, izleyen olacak. Türkiye'nin bir an önce Paris İklim Anlaşması'nı onaylayıp, iklim hedeflerini güçlendirerek küresel çalışmaların liderleri arasında yer almasını talep ediyoruz."

WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) Genel Müdürü Aslı Pasinli: "Etkilerini her geçen gün daha belirgin bir şekilde hissettiğimiz iklim krizi bugün artık herkesi tehdit eden bir ekolojik kriz haline gelmiş durumda. Türkiye ise, kuraklık başta olmak üzere iklim krizinin etkilerini en ciddi ölçüde yaşaması beklenen bölgelerden biri olan Akdeniz Havzası'nda yer alıyor. Bu nedenle, dünyanın geri kalanından ayrı hareket etmesi düşünülemez. Dünyanın en büyük 20 ekonomisinden biri olan Türkiye'nin iklim krizi ile mücadelede sorumluluğunu yerine getirmek için acilen Paris Anlaşması'na taraf olacağını ve ivedilikle ulusal katkı hedeflerini iyileştireceğini umuyoruz."

Türkiye'nin Paris Anlaşması'na taraf olmaması demek, uluslararası iklim müzakereleri sürecinin dışında kalması demektir. Bu bağlamda;

1 – Gezegemizi ve geleceğimizi korumak için tüm dünya iklim politikaları açısından iddialı bir döneme girmişken, biz 2016 yılında imzaladığımız ancak parlamentomuzdan geçirecek onaylamadığımız Paris Anlaşması'nı neden bekletiyoruz?

2 – Çevre ile ilgili çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşlarının başlattığı imza kampanyası ve uyarıları dikkate alınarak, Türkiye'nin uluslararası iklim müzakereleri sürecinin dışında kalmaması için Paris Anlaşması ne zaman onaylanacaktır?